

Hodnocení diplomové práce Žofie Eder (Žofie Holečkové)

vypracoval Akad. arch. David Vávra

Žofie Eder svoji diplomovou práci nepředkládá pouze v jediném oboru a to malířství. Její koncentrovaný výkon přechází od obrazů ke kachlům, od hudby k poezii, od filosofie k rukodělným artefaktům. Ona balance na pomezí rozdílných disciplín je opravdová, není to pouze nahodilá póza, která je v současné době módní. Mezi různými vyjádřeními vede jednotící linie. Pravdivá slova volného verše jsou naplněna v ostrých čarách červených květin, hor či slunečních paprsků.

Možná někomu přijdou tyto signály našemu prostředí vzdálené. Ano střední Evropa je mnohdy pošmourně šedivá a ostré barvy jako by byly vyhrazeny pouze tropům. Ovšem, když se rozpomeneme, tak květy na naší zahradě dokážou mít plné syté barvy, slunce zapaluje večerní požáry, naše životní situace prožívají extrémní zvraty. Nejpodstatnější je fakt, že v naší fantazii a obrazotvornosti se může dít vše. Zde není omezená paleta jakoby spořádané, uvěřitelné normálnosti. Samozřejmě diváka napadne, že ezoterické tvary organických struktur již viděl v dílech našich podkrkonošských spiritistů. Když někdo hledá za hranicemi reality, je okouzlen přírodou jihu a chce vyvážit středoevropskou rozoranou brázdou přirozeně nalézá podobné. Jestliže pozorujeme slunce, které svými ostrými paprsky vytváří obrysy pozemských předmětů a na nich se rozsvěcuje až božská aura, jsme až na hranici kýče. Je to však výsledek stvořitelské Božské ruky, nikoliv naší přísné kategorizace.

U Žofie mi připadá vyvážená souvztažnost různých disciplín. Temné, kruté verše každodennosti, v nichž je mnohdy trýzeň smutných pozemských osudům, někdy i zakončených definitivní tečkou – smrtí, je protipólem jásavosti barevných obrazů roztančených v mediálních křivkách.

Obrazy a poezie mohou být pouhým, úzké skupině lidí, srozumitelným výrazem.

Oproti tomu kachle jsou důkazem obecné platnosti. Dokážu si představit, že někdo, kdo si chce v naší republice otevřít obchod kavárnu nebo restauraci, která bude mít atmosféru ostrovů v Atlantiku nebo pyrenejského poloostrova, bez problému použije právě kachle Žofie Eder.

Diplomatka dokáže spojit tajemství neuchopitelného s praktičností, možná její další cesta nebude tak trnitá jako mnoha mladých výtvarníků, kteří se upnuli na pouhý koncept, s ním se pak blbě obkládá stěna. Za soustředěný a mnohvrstevnatý diplom doporučuji známku jedna tedy výborně.

Akad. arch. David Vávra